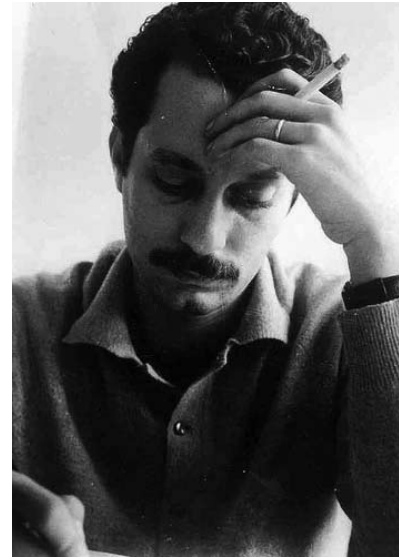

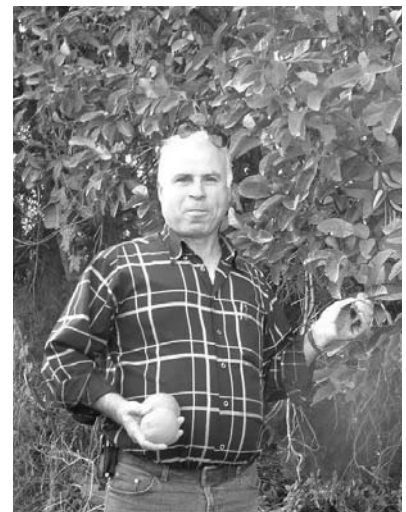
חומרי עזר 1 / רקע על ע'סאן כנפאני (1936-1972)

סופר, מחזאי, עיתונאי ופעיל פלסטיני בארגון "החזית העממית לשחרור פלסטין". נולד בעכו, שם התחנך בבית ספר קתולי. ב-1948 גורש עם משפחתו ללבנון ולאחר מכן לסוריה. לאחר לימודי התיכון קיבל תעודת הוראה מ-UNRWA (סוכנות הסעד והתעסוקה של האו"ם לפליטים הפלסטיניים) ובתוך כך התחיל בלימודי ספרות ערבית באוניברסיטת דמשק, אך סולק מן האוניברסיטה לפני סיום התואר משום שהיה פעיל בתנועות פן-ערביות. מסוריה עבר לכוויית, שבה עבד כמורה וכעיתונאי. בשנת 1961 חזר כנפאני לביירות, שם גברה פעילותו הפוליטית והוא מונה לדובר החזית העממית לשחרור פלסטין. באותה תקופה חל מפנה בתפיסותיו הפוליטיות. דעותיו השתנו מהתפיסה הפן-ערבית למרקסיזם מהפכני. הוא היה לאחד הסופרים הפלסטיניים המרכזיים. הנושאים העיקריים עליהם כתב היו חוויית העקירה, הזרות והגלות של הפליטים הפלסטינים ומאבקם להגדרה עצמית. הספרים שפרסם: "גברים בשמש" (1963), "כל מה שנשאר לכם" (1966), "אום סעד" (1969) וספרו האחרון "השיבה לחיפה" (1969). בנוסף כתב גם מחזות, ביקורות ספרותיות, סיפורים קצרים והיסטוריה פלסטינית. ב-1972 נרצח, ככל הנראה על-ידי המוסד הישראלי, קרוב לודאי שבעקבות הרצח בנמל לוד ב-1972 שבוצע על-ידי לוחמים מהחזית העממית. הסיפור "ארץ התפוזים העצובים" נמצא בתוכניות הלימודים בישראל, אך כמעט ולא נלמד בבתי הספר. ב-2008 עיבד תיאטרון "הקמארי" את "השיבה לחיפה" למחזה. בעקבות זאת התעורר דיון תקשורתי סוער בציבור הישראלי על עצם העלאת הנושא בחברה הישראלית.

מתוך: דראג', פ. (1999), "ע'סאן כנפאני", 50 ל-48, תיאוריה וביקורת 12-13, ירושלים: ון ליר; הערך "ע'סאן כנפאני" מאתר ויקיפדיה: he.wikipedia.org/wiki

חומרי עזר 3 / עדות / אבראהים אבו סנינה

"בשנות החמישים לא היו מכוניות והייתי בא עם אבא שלי בעגלה לכאן מכפר סבא. אבא שלי היה בוכה ואני לא הייתי מבין למה. שאלתי אותו למה הוא בוכה, והוא בכל פעם היה מספר לי סיפור שנכנס לו אבק לעין ודברים כאלה. הוא לא היה מסביר לי על מה שקרה ב-48'. היה לנו בפרדס כמה עצי מנדלנה, שזה משהו דומה לקלמנטינה, שגדלה היטב באדמה החולית כאן. היינו קוטפים והייתי ממלא בחולצה איזה עשרים ואבא התחיל לאכול מהן. אוכל וזורק בהתלהבות הכול. אמר לי 'תביא לי עוד שתיים לאכול', ואמרתי לו שאת אלה אני שומר לאמא. כשגדלתי הבנתי למה הוא לא רצה לקחת לאמא, כדי לא להכאיב לה, שתתחיל לבכות".

אבראהים אבו סנינה, נולד ב-1943 בכפר אג'ליל; מתוך החוברת: "זוכרות את אג'ליל" (2004).